

УДК: 796.333.44/796.015.2

В. В. Пасько

О. Б. Подоляка, к. фіз. вих., доцент

А. А. Мартиросян, к. фіз. вих.

Харківська державна академія фізичної культури

МОДЕЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ УЧБОВО-ТРЕНУВАЛЬНИМ ПРОЦЕСОМ СПОРТСМЕНІВ-РЕГБІСТІВ 16–18 РОКІВ

Анотація. Розглядаються модельні характеристики, розроблені на основі визначення найбільш значимих тестів фізичної, спеціальної та технічної підготовленості спортсменів-регбістів 16–18 років, які дозволяють більш ефективно та раціонально управляти навчально-тренувальним процесом. Спеціально підібрані тести дають можливість визначити рівень розвитку найбільш важливих фізичних якостей та технічної підготовленості регбістів, визначити міру відповідності модельному рівню та можуть бути в подальшому застосовані до робочих програм для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності.

Ключові слова: регбіліг, учбово-тренувальний процес, управління, інноваційний підхід, фізична та технічна підготовленість.

Постановка проблеми. Різноманітність спортивної техніки, тактики і фізичної підготовки в спорті вимагає від фахівців підбору раціональних ефективних засобів і методів підготовки. Проблема підготовки висококваліфікованих спортсменів та управління їх змагальною і тренувальною діяльністю є однією з найважливіших проблем у сучасному спорті [1; 4–6; 8].

Регбіліг є одним із видів спорту, який активно розвивається в Україні. Регбіліг – один із різновидів спортивних ігор, представляє яскраве спортивне видовище та має більш ніж вікову історію розвитку [2; 10]. Специфіка виду спорту, його швидкісно-силова направленість, вимагають інноваційних підходів до методики тренування юних регбістів [3; 7; 9]. Розробка модельних характеристик як основа управління тренувальним процесом регбістів є актуальною проблемою в плані підвищення якості учбово-тренувального процесу.

У нашій країні одним із найважливіших завдань у розвитку регбіліг була проблема визначення модельних характеристик спортсменів з урахуванням їх віку та кваліфікації. Застосування моделей є базовою основою для підвищення рівня фізичної та технічної підготовленості спортсменів-регбістів, що дозволить досить об'єктивно та своєчасно управляти учбово-тренувальним процесом та підвищити рівень спортивної майстерності в регбіліг.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи Міністерства освіти та науки, молоді та спорту на 2011–2015 рр. за темою 1.1 «Науково-методичні основи використання інформаційних технологій при підготовці фахівців галузі фізичної культури і спорту», державний реєстраційний номер 0111U003130.

Мета дослідження полягає в розробці модельних характеристик фізичної, спеціальної та технічної підготовленості як основи управління учбово-тренувальним процесом підготовки спортсменів-регбістів у віці 16–18 років.

Відповідно до мети дослідження вирішувались наступні **завдання**:

1. Визначити аналітичну модель підготовки ко-

манди в регбіліг.

2. Відібрати гетерогенні тести для виявлення різних сторін підготовленості регбістів.

3. Розробити модельні характеристики фізичної, спеціальної та технічної підготовленості регбістів 16–18 років.

4. Запропонувати контрольні нормативи підготовки в регбіліг для всіх вікових груп.

Матеріал та методи дослідження. У роботі були використані наступні *методи дослідження*: теоретичний аналіз та узагальнення літературних джерел, педагогічні тестування, вивчення рівня фізичної та технічної підготовленості спортсменів-регбістів, системний та математичний аналіз з визначенням модельних характеристик регбістів.

У дослідженні взяли участь 60 спортсменів 16–18 років з м. Донецьк (14 нападаючих та 16 захисників) та м. Кривий Ріг (14 нападаючих та 16 захисників), які є учасниками чемпіонату України в даній віковій категорії.

Результати дослідження. На початку експерименту був проведений системний аналіз зарубіжної літератури та спостереження за змагальною діяльністю регбістів різних вікових груп та кваліфікації. Для об'єктивізації отриманої під час спостереження інформації проводилися також бесіди із тренерами, кваліфікованими та юними спортсменами. Узагальнені результати спостереження дозволили визначити аналітичну модель підготовки команди в регбіліг (рис. 1).

Для виявлення взаємозв'язку окремих сторін підготовленості регбістів проведено кореляційний аналіз. При визначенні загальної фізичної підготовленості ми отримали наступні показники (табл. 1). Високий рівень кореляції зафіксований між показниками бігу на 60 м з високого старту та потрійним стрибком з міста ($r=-0,73$), бігу на 60 м з високого старту та стрибком у гору з міста ($r=-0,73$), бігу на 400 м та потрійним стрибком з міста ($r=-0,73$), бігу на 400 м та стрибком у гору з міста ($r=-0,77$), стрибком у довжину та потрійним стрибком з міста ($r=0,73$), стрибком у довжину та стрибком у гору з міста ($r=0,73$), потрійним стрибком з міста та стрибком у гору з міста ($r=0,83$).

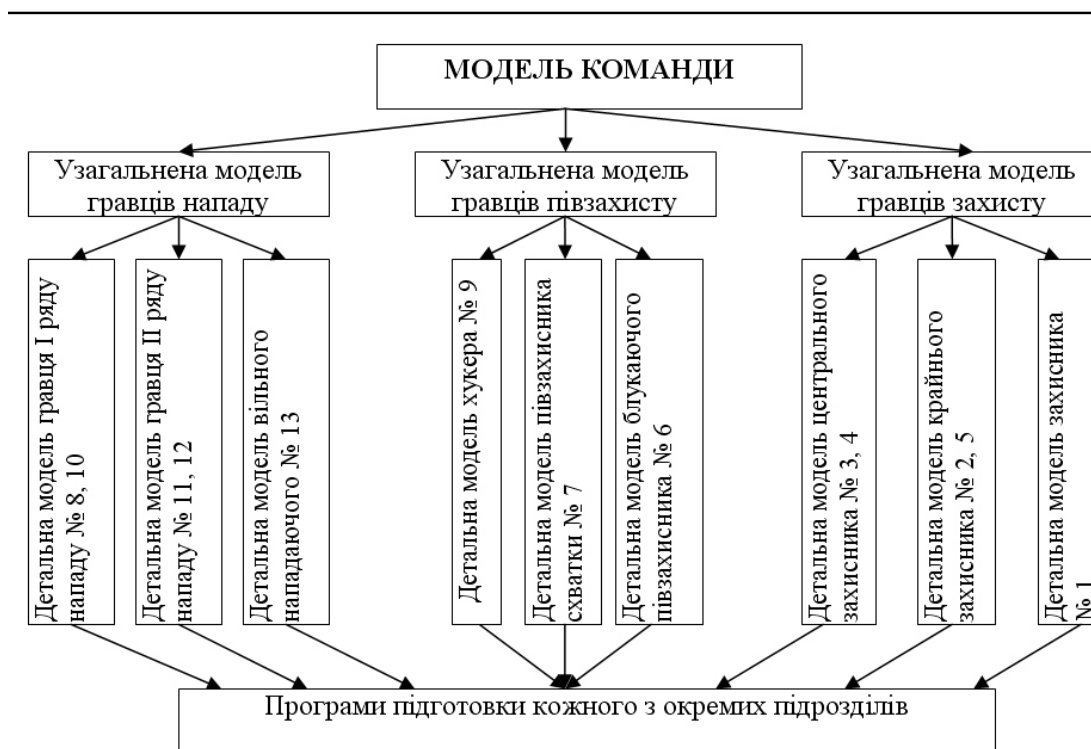

Рис. 1. Модель підготовки команди в регбіліг

Таблиця 1
Кореляційний взаємозв'язок показників загальної фізичної підготовленості спортсменів-регбістів 16–17 років ($p < 0,05$)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1								
2	0,69	1							
3	0,49	0,50	1						
4	0,58	0,68	0,41	1					
5	-0,21	-0,13	-0,28	-0,31	1				
6	-0,52	-0,67	-0,61	-0,61	0,24	1			
7	-0,55	-0,73	-0,46	-0,73	0,38	0,73	1		
8	-0,61	-0,73	-0,55	-0,77	0,46	0,73	0,83	1	
9	0,12	-0,06	-0,15	0,02	-0,01	0,13	0,22	0,12	1

Примітка. 1 – біг на 30 м з високого старту; 2 – біг на 60 м з високого старту; 3 – біг на 100 м з високого старту; 4 – біг на 400 м; 5 – біг 12 хв; 6 – стрибок у довжину, 7 – потрійний стрибок з міста; 8 – стрибок у гору з міста; 9 – віджимання в упорі.

Аналіз даних, наведених у табл. 2, свідчить про відсутність взаємозв'язку між показниками спеціальної фізичної підготовленості регбістів 16–18 років.

Аналіз технічної підготовленості показав достовірно високий рівень взаємозв'язку між показниками удару м'яча «свічка» та удару на дальність з рук ($r=0,83$), удару м'яча «свічка» та «дроп-удару» ($r=0,79$), удару на дальність з рук та «дроп-удару» ($r=0,88$) (табл. 3).

У результаті проведеного кореляційного аналізу виявлено достатньо низьку еквівалентність тестів. Це дає підставу стверджувати про те, що на основі відбору з великої кількості тестів, які застосовують-

ся у регбіліг, нами визначені найбільш відповідні для даного виду спорту та правильно підібрані тести загальної фізичної підготовки – з 19 тестів відібрано 9, спеціальної фізичної підготовки – з 16 відібрано 7, технічної підготовки – з 19 відібрано 8. Це дозволяє контролювати і корегувати різні види підготовки у регбіліг, а також відбирати здібних до високих спортивних досягнень у регбіліг дітей.

Виходячи із вищевикладеного дослідження та визначення оптимальних показників у різних вікових категоріях, розроблено математичні моделі загальної фізичної, спеціальної та технічної підготовленості регбістів (рис. 2–4).

Таблиця 2
Кореляційний взаємозв'язок показників спеціальної фізичної підготовленості спортсменів-регбістів 16–17 років ($p < 0,05$)

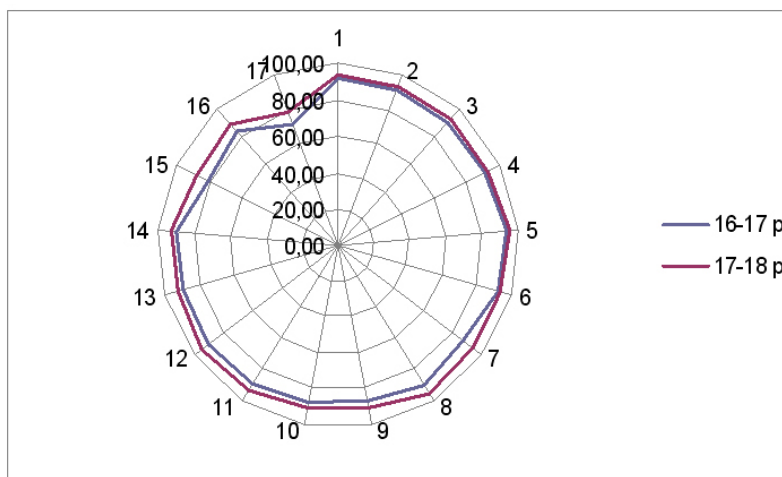
	1	2	3	4	5	6	7
1	1						
2	0,03	1					
3	0,68	-0,01	1				
4	-0,58	0,13	-0,72	1			
5	0,18	-0,28	0,24	-0,28	1		
6	0,09	-0,16	0,07	-0,14	0,54	1	
7	0,21	-0,38	0,28	-0,28	0,54	0,47	1

Примітка. 1 – біг на 30 м з м'ячем; 2 – біг 5 хв; 3 – човниковий біг (3х10 м); 4 – підтягування з вису; 5 – жим штанги лежачи; 6 – підйом штанги на груди; 7 – присідання зі штангою на плечах.

Таблиця 3
Кореляційний взаємозв'язок показників спеціальної фізичної підготовленості спортсменів-регбістів 16–17 років ($p < 0,05$)

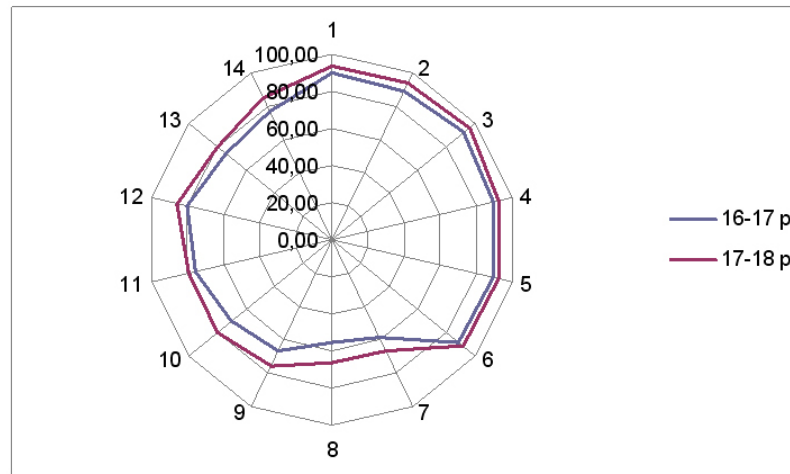
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	1							
2	0,29	1						
3	0,13	-0,09	1					
4	-0,09	0,09	-0,21	1				
5	0,30	0,21	0,33	0,42	1			
6	0,24	0,05	0,83	-0,24	0,31	1		
7	0,21	-0,03	0,79	-0,26	0,39	0,88	1	
8	0,31	-0,02	-0,01	0,36	0,50	-0,03	0,11	1

Примітка. 1 – передача м'яча в парах за 1 хв; 2 – захопи за 30 с; 3 – удар м'яча «свічка»; 4 – ловля м'яча після удару; 5 – удар та ловля м'яча з ходу; 6 – удар на дальність з рук; 7 – «дроп-удар»; 8 – удар по воротах.

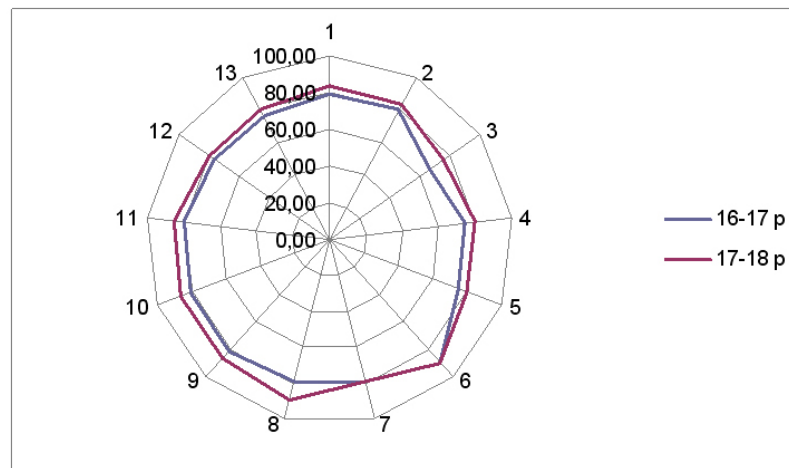
Рис. 2. Модель загальної фізичної підготовленості регбістів 16–17 та 17–18 років:

1 – біг на 30 м з високого старту (с) (нападаючі); 2 – біг на 30 м з високого старту (с) (захисники); 3 – біг на 60 м з високого старту (с) (нападаючі); 4 – біг на 60 м з високого старту (с) (захисники); 5 – біг на 100 м з високого старту (с) (нападаючі); 6 – біг на 100 м з високого старту (с) (захисники); 7 – біг на 400 м (хв, с) (нападаючі); 8 – біг на 400 м (хв, с) (захисники); 9 – біг 12 хв (м) (нападаючі); 10 – біг 12 хв (м) (захисники); 11 – стрибок у довжину (см) (нападаючі); 12 – стрибок у довжину (см) (захисники); 13 – потрійний стрибок з міста (см) (нападаючі); 14 – потрійний стрибок з міста (см) (захисники); 15 – стрибок у гору з міста (см) (нападаючі); 16 – стрибок у гору з міста (см) (захисники); 17 – віджимання в упорі (кіл-ть разів) (нападаючі та захисники).

Рис. 3. Модель спеціальної фізичної підготовки регбістів 16–17 та 17–18 років:

1 – біг на 30 м з м'ячем (с) (нападаючі); 2 – біг на 30 м з м'ячем (с) (захисники); 3 – біг 5 хв (м) (нападаючі); 4 – біг 5 хв (м) (захисники); 5 – човниковий біг (3x10 м) (с) (нападаючі); 6 – човниковий біг (3x10 м) (с) (захисники); 7 – підтягування із вису (кіл-ть разів) (нападаючі); 8 – підтягування із вису (кіл-ть разів) (захисники); 9 – жим штанги лежачи (кг) (нападаючі); 10 – жим штанги лежачи (кг) (захисники); 11 – підйом штанги на груди (кг) (нападаючі); 12 – підйом штанги на груди (кг) (захисники); 13 – присідання зі штангою на плечах (кг) (нападаючі); 14 – присідання зі штангою на плечах (кг) (захисники).

Рис. 4. Модель технічної підготовки регбістів 16–17 та 17–18 років:

1 – передача м'яча у парах за 1 хв (кіл-ть разів) (нападаючі); 2 – передача м'яча у парах за 1 хв (кіл-ть разів) (захисники); 3 – захопи за 30 с (кіл-ть разів) (нападаючі та захисники); 4 – удар м'яча «свічка» (м) (нападаючі); 5 – удар м'яча «свічка» (м) (захисники); 6 – ловля удару м'яча (кіл-ть разів з 10-ти спроб) (нападаючі та захисники); 7 – удар та ловля м'яча з ходу (кіл-ть разів з 10-ти спроб) (нападаючі); 8 – удар та ловля м'яча з ходу (кіл-ть разів з 10-ти спроб) (захисники); 9 – удар на дальність з рук (м) (нападаючі); 10 – удар на дальність з рук (м) (захисники); 11 – «дроп-удар» (м) (нападаючі); 12 – «дроп-удар» (м) (захисники); 13 – удар по воротах (м) (захисники).

Аналіз модельних характеристик інших показників регбістів 16–18 років і показників регбістів інших вікових категорій (опис дослідження інших вікових груп не включений до даного дослідження) дозволив нам розробити таблиці тестування та визначити контрольні нормативи загальної, спеціальної та технічної підготовки до навчальної програми для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності (табл. 4–6).

Висновки. Розроблено аналітичну модель підготовки команд у регбіліг. У результаті проведеного кореляційного аналізу виявлено достатньо низьку еквівалентність тестів, на основі чого розроблено ма-

тематичні моделі регбістів із загальної фізичної, спеціальної та технічної підготовки, які є ефективним орієнтиром для підвищення спортивних результатів у регбіліг. На основі аналізу модельних характеристик регбістів нами розроблені таблиці тестування та визначені контрольні нормативи загальної, спеціальної та технічної підготовки регбістів для всіх вікових груп, які в подальшому можуть бути застосовані у робочих програмах для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності.

Перспективи подальших досліджень. Оскільки наші дослідження проводилися зі спортсменами вікової категорії 16–18 років (у даній статті наведено

Таблиця 4
Контрольні нормативи загальної фізичної підготовки для всіх вікових груп

Тести	Вік				Нормативи для гравців ліній нападу і захисту	Вік							
	10	11	12	13		14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-23	
	Загальна фізична підготовка												
Біг на 30 м з високого старту (с)	5,8	5,6	5,4	5,2	Н	5,0	4,8	4,6	4,5	4,4	4,3	4,2	4,0
Біг на 60 м з високого старту (с)	-	-	-	9,6	Н	9,4	9,0	8,8	8,6	8,4	8,2	8,0	7,6
Біг на 100 м з високого старту (с)	-	-	-	15,0	Н	14,4	13,8	13,5	13,2	13,0	12,8	12,6	12,0
Біг на 400 м (хв, с)	-	-	-	-	Н	1,20,0	1,15,0	1,10,0	1,05,0	1,03,0	1,02,0	1,01,0	59,0
Біг 12 хв (м)	-	-	-	-	Н	2500	2600	2700	2800	2900	3000	3100	3300
Стрибок у довжину (см)	160	170	180	190	Н	200	210	220	230	235	240	245	265
Потрійний стрибок з місця (см)	-	-	-	550	Н	600	660	680	700	720	740	760	800
Стрибок у гору з місця (см)	-	-	-	30	Н	35	40	42	45	48	50	52	62
Віджимання в упорі (кіл-ть разів)	12	15	20	25	Н,3	30	40	50	55	60	65	70	70

Таблиця 5
Контрольні нормативи спеціальної фізичної підготовки для всіх вікових груп

Тести	Вік				Нормативи для гравців ліній нападу і захисту	Вік						
	10	11	12	13		14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-23
Спеціальна фізична підготовка												
Біг на 30 м з м'ячем (с)	6,2	6,0	5,8	5,5	Н	5,3	5,1	4,9	4,7	4,6	4,5	4,4
					3	5,1	4,9	4,7	4,5	4,4	4,3	4,2
Біг 5 хв (м)	1 100	1 150	1 200	1 250	Н	1 300	1 350	1 400	1 450	1 475	1 500	1 525
					3	1 350	1 450	1 500	1 550	1 600	1 650	1 675
Човниковий біг (3х10 м) (с)	8,3	8,1	7,9	7,7	Н	7,5	7,3	7,1	6,9	6,7	6,5	6,4
					3	7,3	7,0	6,8	6,6	6,4	6,2	6,0
Підтягування з вису (кіл-ть разів)	-	-	-	3	Н	5	6	7	8	9	10	12
					3	6	8	10	12	14	16	18
Жим штанги лежачи (кг)	-	-	-	-	Н	60	75	80	90	100	110	120
					3	40	60	70	80	90	95	100
Підйом штанги на груди (кг)	-	-	-	-	Н	60	80	90	95	100	110	120
					3	50	70	80	85	90	95	100
Присідання зі штангою на плечах (кг)	-	-	-	-	Н	90	100	110	120	130	140	150
					3	70	90	100	110	115	120	130

Таблиця 6.
Контрольні нормативи технічної підготовки для всіх вікових груп

Тести	Вік				Нормативи для гравців ліній нападу і захисту	Вік						
	10	11	12	13		14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-23
Технічна підготовка												
Передача м'яча в парах за 1 хв (кіл-ть разів)	22	25	28	30	Н	32	35	38	40	42	45	48
Захопи за 30 с (кіл-ть разів)	-	-	-	-	Н,3	6	7	8	9	10	11	12
Удар м'яча «свічка» (м)	-	-	-	20	Н	22	24	26	28	30	32	35
Ловля удару м'яча (кіл-ть разів)	-	-	-	7 з 10	3	25	28	30	32	35	38	40
Удар та ловля м'яча з ходу (кіл-ть разів)	-	-	-	6 з 10	Н,3	8 з 10	8 з 10	9 з 10	9 з 10	100%	100%	100%
Удар на дальність з рук (м)	-	-	-	30	Н	32	34	36	38	40	42	44
«Дроп-удар» (м)	-	-	-	-	3	38	40	42	45	48	50	52
Удар по воротах (м)	-	-	-	20	Н	25	30	32	34	36	38	40
					3	30	35	38	40	42	45	50
					Н,3	30	35	38	40	42	45	50

моделі цієї вікової категорії) та з урахуванням запропонованих контрольних нормативів із загальної фізичної, спеціальної та технічної підготовки, є можливість визначити моделі спортсменів для всіх вікових груп у регбіліг.

Дане дослідження дає можливість у подальшому визначити змагальні моделі команди регбіліг, з урахуванням представленої аналітичної моделі підготовки команди.

Список використаної літератури:

1. Мартиросян А. А. Особенности технико-тактической подготовки квалифицированных регбистов / А. А. Мартиросян // Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теор. журн.]. – Харків : ХДАФК, 2003. – № 6. – С. 80–82.
2. Пасько В. В. Регбилиг как приоритетный вид спорта для Украины / В. В. Пасько, О. Б. Подоляка, А. А. Мартиросян, И. Ю. Филенко. Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теор. журн.]. – Харків : ХДАФК, 2012. – № 4. – С. 165–168.
3. Пасько В. В. Використання комп'ютерних технологій в учбово-тренувальному процесі у контактних ігрових видах спорту (на прикладі регбі) / В. В. Пасько // Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теор. журн.]. – Харків : ХДАФК, 2010. – № 1–2. – С. 151–155.
4. Платонов В. Н. Общая теория подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 1997. – 584 с.
5. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте / В. Н. Платонов. – К. : Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
6. Подоляка О. Б. Определение принципов общего анализа соревновательной деятельности команд в американском футболе / О. Б. Подоляка // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : [Зб. наук. пр. за ред. Єрмакова С. С.]. – Харків : ХДАДМ (ХХПИ), 2003. – № 10. – С. 56–60.
7. Подоляка О. Б. Доцільність використання комп'ютерних технологій у регбі / О. Б. Подоляка, В. В. Пасько // Матеріали VII всеук. наук.-практ. інтернет-конф. – Ч. 8. – К., 2010. – С. 28–29.
8. Подоляка О. Б. Методические основы подготовки команд по регби-7 в вузах Украины / О. Б. Подоляка, А. А. Мартиросян // Проблемы и перспективы развития спортивных игр и единоборств в высших учебных заведениях : [сб. ст. электронная науч. конф. : г. Харьков, 15 января 2005 г.]. [под ред. С. С. Ермакова]. – Харьков : ХГАДИ, 2005. – С. 114–115.
9. Подоляка О. Б. Навчальна комп'ютерна програма «регбі-13» для вдосконалення навчально-тренувального процесу в регбіліг / О. Б. Подоляка, В. В. Пасько // Слобожанський науково-спортивний вісник : [наук.-теорет. журн.]. – Харків : ХДАФК, 2011. – № 4. – С. 163–168.
10. Pasko V. V. Organization aspects of Rugby League are in Ukraine / V. V. Pasko, O. B. Podolyaka, A. A. Martyrosyan, I. U. Filenko // Materialy VIII mezinarodni naukowo-prakticka conference «Nauka i informacija – 2012» : Physical culture and sport : Przemysl. Publising House «Nauka i studia». – Volum 20. – Stran. 67–69.

Стаття надійшла до редакції 14.09.2013 р.

Опубліковано: 31.10.2013 р.

Аннотация. Пасько В. В., Подоляка О. Б., Мартиросян А. А. Модельные характеристики, как основа управления учебно-тренировочным процессом спортсменов-регбистов 16–18 лет. Рассматриваются модельные характеристики, разработанные на основе определения наиболее значимых тестов физической, специальной и технической подготовленности спортсменов-регбистов 16–18 лет, позволяющие более эффективно и рационально управлять учебно-тренировочным процессом. Специально подобранные тесты дают возможность определить уровень развития наиболее важных физических качеств и технической подготовленности регбистов, определить степень соответствия модельному уровню и могут быть в дальнейшем использованы для рабочих программ для детско-юношеских спортивных школ, специализированных детско-юношеских школ олимпийского резерва, школ высшего спортивного мастерства.

Ключевые слова: регбилиг, учебно-тренировочный процесс, управление, инновационный подход, физическая и техническая подготовленность.

Abstract. Pasko V., Podolyaka O., Martyrosyan A. Model features as the basis of managing training process rugby players 16-18 years. We consider the characteristics of the model, based on identifying the most significant tests of physical, special and technical training of athletes, rugby players 16-18 years, allowing more effectively and efficiently manage the training process. Specially selected tests make it possible to determine the level of development of the most important physical characteristics and technical readiness of rugby, to determine the extent to which the model level and can then be used for work programs for youth sports schools, specialized youth school of Olympic reserve, high school sports.

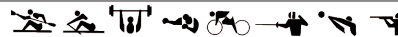
Keywords: rugby league, training process, management, innovation, physical and technical preparedness.

References:

1. Martirosyan A. A. Slobozans'kij nauk.-sport. visn. [Slobozhanskyi science and sport bulletin], Kharkiv, 2003, vol. 6, pp. 80–82. (rus)
2. V. V. Pasko, O. B. Podolyaka, A. A. Martirosyan, I. Yu. Filenko. Slobozans'kij nauk.-sport. visn. [Slobozhanskyi science and sport bulletin], Kharkiv, 2012, vol. 4, pp. 165–168. (rus)
3. V. V. Pasko Slobozans'kij nauk.-sport. visn. [Slobozhanskyi science and sport bulletin], Kharkiv, 2010, vol. 1, pp. 151–155. (ukr)
4. Platonov V. N. Obshchaya teoriya podgotovki sportsmenov v olimpijskom sporte [The general theory of training athletes in Olympic sports], Kyiv, 1997, 584 p. (rus)
5. Platonov V. N. Sistema podgotovki sportsmenov v olimpijskom sporte [The system of training athletes in Olympic sports], Kyiv, 2004, 808 p. (rus)
6. Podolyaka O. B. Pedagogika, psikhologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vikhovannya i sportu [Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sport], Kharkiv, 2003, vol. 10, pp. 56–60. (rus)
7. O. B. Podolyaka, V. V. Pas'ko, Dotsil'nist' vikoristannya komp'yuternikh tekhnologii u regbi [The feasibility of using computer technology in Rugby], Materialy VII vseuk. nauk.-prakt. internet-konf. [Materials of the VII All-Ukrainian. scientific and practical. Internet conference], Kyiv, 2010, pp. 28–29. (ukr)
8. O. B. Podolyaka, A. A. Martirosyan. Problemy i perspektivy razvitiya sportivnykh igr i yedinoborstv v vysshikh uchebnykh zavedeniyakh [Methodical bases of training teams regbi-7 in the universities of Ukraine], Kharkov, 2005, pp. 114–115. (rus)
9. O. B. Podolyaka, V. V. Pasko Slobozans'kij nauk.-sport. visn. [Slobozhanskyi science and sport bulletin], Kharkiv, 2011, vol. 4, pp. 163–168. (ukr)
10. Pasko V. V. Organization aspects of Rugby League are in Ukraine / V. V. Pasko, O. B. Podolyaka, A. A. Martyrosyan, I. U. Filenko // Materialy VIII mezinarodni naukowo-prakticka conference «Nauka i informacija – 2012» : Physical culture and sport : Przemysl. Publising House «Nauka i studia». – Volum 20. – Stran. 67–69.

Received: 14.09.2013

Published: 31.10.2013

Владлена Витальевна Пасько, *vladapas@mail.ru*; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99., г. Харьков, 61058, Украина.

Олег Борисович Подоляка, к. физ. восп., доцент; *podol@inbox.ru*; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99., г. Харьков, 61058, Украина.

Артур Артурович Мартиросян, к. физ. восп.; *arturrugby@hotmail.com*; Харьковская государственная академия физической культуры: ул. Клочковская, 99., г. Харьков, 61058, Украина.

Vladena Pas'ko, *vladapas@mail.ru*; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

Oleg Podolyaka, Ph.D. (Physical Education and Sport), Associate Professor; *podol@inbox.ru*; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

Artur Martyrosyan, Ph.D. (Physical Education and Sport); *arturrugby@hotmail.com*; Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkovskaya 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.

